

Vragen en antwoorden ten behoeve van informatievoorziening geïnteresseerden OZA

Wat is een onderwijszorgarrangement?

In een onderwijszorgarrangement is de individuele ontwikkeling van het kind het uitgangspunt. Een onderwijszorgarrangement combineert op integrale wijze jeugdhulp, zorg en / of onderwijs tot een passende maatwerkoplossing voor jongeren met een complexe onderwijs- en ondersteuningsbehoefte in minimaal twee leefdomeinen (waaronder in ieder geval onderwijs).

Wie is de doelgroep van een OZA?

De doelgroep van een onderwijszorgarrangement zijn jongeren die dreigen uit te vallen, thuiszitten (relatief verzuim), niet staan ingeschreven op een school (absoluut verzuim) of zijn vrijgesteld (op grond van artikel 5 onder a van de Leerplichtwet) van onderwijs. Het gaat om jongeren met een heel diverse problematiek die zich wel kunnen ontwikkelen maar nu niet tot hun recht komen doordat voor hen de juiste combinatie van onderwijsondersteuning en zorgoplossing ontbreekt.

Waarom bieden de huidige onderwijs- en zorgstelsels geen oplossing?

Over het verlenen van ondersteuning vanuit de combinatie van onderwijs en zorg bestaan veel vragen. Vanwege onbekendheid en onduidelijkheid worden maatwerkmogelijkheden binnen wet- en regelgeving regelmatig niet optimaal benut. Er zijn meerdere constructies mogelijk om onderwijs te bieden aan jongeren die (veel) zorg nodig hebben. Maar de bestaande maatwerkmogelijkheden zijn niet altijd toereikend om de jongere daadwerkelijk te kunnen helpen. De huidige wettelijke regels rond bijvoorbeeld bekostiging, inhoud, locatie of onderwijstijd belemmeren dit soms. De hoeveelheid en complexiteit van regels uit verschillende systemen maakt het vinden van een maatwerkoplossing met een toereikende financieringsconstructie lastig. Daarbij komt ook dat samenwerking tussen o.a. gemeenten, jeugdhulpverlening, samenwerkingsverbanden en scholen, door de verschillende verantwoordelijkheden en kaders, te vaak niet tot stand komt. Ook knelt het soms bij de praktische uitvoering van het maatwerk. Het lukt in de huidige stelsels dus niet om alle jongeren een passende plek te geven die aan hun ontwikkeling bijdraagt.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport creëren meer ruimte voor onderwijszorgarrangementen voor kinderen met een complexe ondersteuningsbehoefte. BMC begeleidt 15 initiatieven als proeftuin en deelt de kennis en ervaringen met andere geïnteresseerden. Meer informatie? Kijk op de Rijksoverheid [website](#).

Wat is het doel van het Project OZA?

In 2018 heeft het Kabinet landelijke maatregelen gepresenteerd om zorg en onderwijs beter met elkaar te verbinden. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport willen zorg en onderwijs voor jongeren met een ondersteuningsbehoefte beter regelen. In nauwe samenwerking met veldpartijen wordt bekeken hoe de huidige maatwerk mogelijkheden optimaal kunnen worden benut, wordt het ontwikkelingsaanbod aan onderwijszorgarrangementen uitgebreid en een experiment met afwijking van wet- en regelgeving gerealiseerd. De stip op de horizon is een onderwijszorgcontinuüm voor jongeren. Afhankelijk van de behoefte van de jongere moet hierin onderwijs en zorg flexibeler worden ingezet op een plek waar de jongere zich veilig voelt en kan ontwikkelen. Een individuele en integrale maatwerkoplossing verenigd in een 'OZA'.

Wat gaat er de komende jaren gebeuren?

We zetten drie stappen. Sinds mei 2021 worden meerdere proeftuinen onderwijszorgarrangementen begeleid, om te zorgen dat de maximale ruimte in de huidige maatwerk mogelijkheden optimaal wordt benut. Het delen van kennis tussen de verschillende proeftuinen en daarbuiten maakt hier ook onderdeel van uit. Stap 2 betreft het opstellen van experimenteerregeling waardoor afgeweken mag worden van de wet. Het biedt initiatieven de gelegenheid en ruimte om te innoveren en experimenteren. Deze fase is beleidsmatig in voorbereiding en treedt naar verwachting per 1 januari 2023 in werking. De opbrengsten geven zicht op wat wettelijk nodig is voor aanpassingen betreffende een passender combinatie van onderwijs en zorg. Stap 3 is de wetgeving op het gebied van onderwijs en zorg passender vorm te geven, zodat op langere termijn meer maatwerk mogelijk is binnen het wettelijk kader.

Hoe kan ik als onderwijszorginitiatief deelnemen?

OCW/VWS biedt aan ieder onderwijszorginitiatief de mogelijkheid om mee te doen en denken. Dit kan onder andere door te participeren in de kennisdeling. Inschrijven als Proeftuin kan niet meer. De inschrijving op rijksoverheid.nl stond open in de periode 31 maart 2021 tot en met 16 april 2021. Op 10 mei is in een kick-off bijeenkomst de begeleiding van 15 onderwijszorgarrangementen gestart. De proeftuinen lopen tot de zomer van 2022. Een oproep voor initiatieven die willen deelnemen aan de experimenteerfase volgt naar verwachting in Q2 2022. Proeftuinen worden niet automatisch benoemd als experiment. Het experimenteerbesluit treedt naar verwachting op 1 januari 2023 in werking. De initiatieven worden gemonitord om de effecten van ruimte in regels op vlak van doelmatigheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het onderwijs in kaart te brengen.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport creëren meer ruimte voor onderwijszorgarrangementen voor kinderen met een complexe ondersteuningsbehoefte. BMC begeleidt 15 initiatieven als proeftuin en deelt de kennis en ervaringen met andere geïnteresseerden. Meer informatie? Kijk op de Rijksoverheid [website](#).

Hoe is de samenwerking ingericht?

De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor de kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg- en onderwijsstelsels, en heeft een interdepartementaal projectteam bij de ministeries OCW en VWS ingericht. Dit team werkt nauw samen met de Inspectie van Onderwijs, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd én een breed spectrum aan onderwijs- en zorgveldpartners.

Wanneer is het project OZA geslaagd?

We willen dat iedereen goed onderwijs volgt en de zorg krijgt die het nodig heeft. Zodat jongeren de ontwikkeling krijgen die zij verdienen en zich kunnen voorbereiden op zelfstandigheid. We willen eerst goed zicht krijgen op de ervaren knelpunten in de praktijk en de ruimte in de huidige wet- en regelgeving optimaal benutten. Innovatieve initiatieven op het gebied van onderwijs en zorg moeten daarna ervaring opdoen met alternatieve passende (ruimere) maatwerk mogelijkheden. De oplossingen die we ontdekken, delen we met elkaar. Zodat aan alle jongeren een onderwijszorgoplossing aangeboden kan worden.

Wat zijn de criteria waaraan de deelnemers moeten voldoen?

De onderwijszorg-initiatieven die op dit moment deelnemen aan de proeftuinen zijn geselecteerd uit ruim 60 aanmeldingen, en zijn zorgvuldig beoordeeld aan de hand van vooropgestelde selectiecriteria en voorwaarden. Vervolgens is een selectie gemaakt om te komen tot een evenwichtige verdeling tussen de verschillende soorten initiatieven, doelgroepen, landelijke spreiding en spreiding over de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Iedere inschrijver heeft een persoonlijke terugkoppeling ontvangen met uitleg waarom zij wel/niet binnen de criteria vielen.

Hoe heeft Project OZA de monitoring ingericht?

In de proeftuinen wordt de huidige ruimte beter benut. Monitoring is gericht op effectiviteit van de begeleiding. Denk aan aspecten als toepasbaarheid, uitvoerbaarheid, duurzaamheid. Dus, is er een oplossing gevonden/ zijn knelpunten weggenomen, kan de maatwerkoplossing breder toegepast voor andere cliënten, etc. In het experiment kunnen organisaties afwijken van bepaalde wet- en regelgeving die als ongewenste belemmering zijn ondervonden. De effecten van het experiment wordt gemonitord.

Waar kan ik terecht voor meer informatie?

Heeft u vragen of wilt u meer weten? Bekijk dan de website van de rijksoverheid.nl voor meer informatie of stel uw vraag aan het projectteam per email: onderwijszorgarrangementen@minocw.nl. Indien u op de hoogte gehouden wil worden over de kennisdeling of een vraag heeft over de begeleiding van de proeftuinen, neem dan contact op met BMC per email: oja@bmc.nl.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport creëren meer ruimte voor onderwijszorgarrangementen voor kinderen met een complexe ondersteuningsbehoefte. BMC begeleidt 15 initiatieven als proeftuin en deelt de kennis en ervaringen met andere geïnteresseerden. Meer informatie? Kijk op de Rijksoverheid [website](#).